

Warszawa, 24 sierpnia 2025 r.

Uwagi

Komisji Kodyfikacyjnej Ustroju Sądownictwa i Prokuratury

do projektu z dnia 13 maja 2025 ustawy o przywróceniu prawa do niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego na podstawie prawa przez uregulowanie skutków uchwał Krajowej Rady Sądownictwa podjętych w latach 2018-2025 r.

1. Uwaga do preambuły

Komisja opowiada się za przywróceniem brzmienia preambuły według wersji projektu ustawy z dnia 24 kwietnia 2025 r. To mniej rozbudowane brzmienie, koncentrujące się na wartościach i celach ustawy, lepiej odpowiada uroczystemu charakterowi wstępu do aktu normatywnego.

2. Uwaga do art. 2 ust. 2 pkt. 3; art. 24 ust. 1; art. 28 ust. 1 (status osób zajmujących stanowiska asesora sądowego w wojewódzkich sądach administracyjnych)

Projekt w obecnym kształcie nie zawiera spójnej i kompletnej regulacji w odniesieniu do osób zajmujących stanowisko asesora sądowego w wojewódzkich sądach administracyjnych. W świetle art. 2 ust. 2 pkt 3 projektu należy przyjąć, że projektowane przepisy nie będą znajdowały zastosowania w stosunku do tych osób wyłącznie wtedy, gdy zgłoszenie ich kandydatury na stanowisko asesorskie nastąpiło przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). Zakres tego wyłączenia wskazuje, że projektowana ustawa będzie stosowana do osób powołanych do pełnienia urzędu sędziego w przypadku, gdy osoby te objęły stanowisko asesorskie na wniosek przedstawiony przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną w trybie określonym art. 9a u.K.R.S. W związku z tym stosunek służbowy tych osób na stanowisku sędziego ustanie z mocy prawa z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, zgodnie z jej art. 5 ust. 1. Projekt obecnie nie zawiera jednak regulacji, która określałaby tryb przeprowadzenia postępowania umożliwiającego ponowne objęcie przez te osoby stanowiska sędziego albo asesora sądowego w wojewódzkim sądzie administracyjnym. W tym zakresie projekt obecnie przewiduje w art. 28 ust. 1, że stanowisko sędziowskie objęte przez osobę, co do której ustał stosunek służbowy sędziego, z dniem wejścia w życie ustawy stanie się stanowiskiem wolnym, a postępowanie w sprawie powołania do pełnienia urzędu sędziego na tym stanowisku zostanie ponownie przeprowadzone. Rozwiązanie to nie umożliwi tym osobom wzięcia udziału w postępowaniu w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku

sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego, ponieważ osoby te nie spełniają kryteriów koniecznych do objęcia tego urzędu, gdyż zostały na niego powołane jako osoby zajmujące stanowisko asesora sądowego i to w szczególnym trybie nieprzewidującym konkurencji kandydatów. Dla pełnej restytucji sytuacji prawnej tych osób konieczne jest wobec tego zaprojektowanie przepisów wprowadzających skutek zwolnienia w tym przypadku także stanowisk asesorskich w wojewódzkich sądach administracyjnych (a nie stanowisk sędziowskich) oraz ponowne przeprowadzenie postępowań w sprawie powołania na stanowisko asesora sądowego w tych sądach. Zgodnie z art. 6a § 2a ustawy z 25 lipca 2022 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych kompetencja w tym zakresie przysługuje Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego. Projekt, obejmując zakresem zastosowania także osoby zajmujące stanowisko sędziego na skutek powołania na stanowisko asesora sądowego w wojewódzkim sądzie administracyjnym, powinien konsekwentnie wprowadzać regulacje określające status osób, której w dniu wejścia w życie ustawy będą zajmowały stanowisko asesorskie w takim sądzie. Projekt w art. 5 ust. 1 przewiduje wyłącznie skutek ustania stosunku służbowego sędziego, w związku z czym nie może być odnoszony do stosunku służbowego, którego stroną jest asesor sądowy w wojewódzkim sądzie administracyjnym. Brak podobnej normy powoduje, że osoby będące w chwili wejścia w życie ustawy asesorami sądowymi w wojewódzkim sądzie administracyjnym, po upływie wymaganego okresu asesury, w przyszłości będą nadal mogły ubiegać się o powołanie na stanowisko sędziego w takim sądzie, mimo że objęły stanowisko asesorskie na wniosek wadliwie ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa. Ponadto projekt powinien odrębnie regulować wszystkie skutki ustania stosunku służbowego asesora sądowego oraz przewidywać tryb restytucji jego sytuacji prawnej poprzez wprowadzenie możliwości wzięcia udziału w ponownym postępowaniu w sprawie powołania na stanowisko asesorskie. Do projektu należy także dodać osobną regulację, która będzie w sposób definitywny wyłączać możliwość powołania po wejściu w życie ustawy na stanowisko asesora sądowego w wojewódzkim sądzie administracyjnym na podstawie wniosku wadliwie ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa (projektowany art. 24 ust. 1, w szczególności w kontekście zakresu wyłączenia ustanowionego w ust. 2 pkt 3 tego przepisu). W projekcie powinny również znaleźć się unormowania przejściowe dotyczące postępowań o powołanie na stanowisko asesorskie, które będą w toku w chwili wejścia w życie ustawy (projektowany art. 53 i art. 27 ust. 3 pkt 2), albo które będą w tym czasie przedmiotem odwołania do Sądu Najwyższego (projektowany art. 54 i art. 27 ust. 3 pkt 2).

3. Uwaga do art. 3 ust. 1 (status osób, których stosunek służbowy uległ dalszemu przekształceniu)

Projekt w obecnym kształcie jest pozbawiony przepisów odnoszących się w bezpośredni sposób do sytuacji osób wymienionych w art. 3 ust. 1, co do których stosunek służbowy uległ dalszemu przekształceniu (ze względu na późniejsze

objęcie urzędu w sądzie wyższego rzędu) lub został nawiązany w innym rodzajowo sądzie (np. w sądzie administracyjnym albo w Sądzie Najwyższym). Projekt Komisji z 3 lutego 2025 r. zawierał w tym zakresie propozycję unormowania w art. 3 ust. 2. Ta sama uwaga dotyczy także osób wymienionych w art. 2 ust. 2 projektu, których powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego co do zasady nie podlega skutkom projektowanej ustawy, jeżeli osoby te zostały następnie powołane do pełnienia urzędu na stanowisku w sądzie wyższego rzędu albo w innym rodzajowo sądzie. Projekt ustawy powinien obejmować odrębne unormowania w stosunku do tych osób, ponieważ znajdują się one w innej sytuacji aniżeli osoby, które nie zmieniały stanowiska służbowego po powołaniu do pełnienia urzędu przez wadliwie ukształtowaną Krajową Radę Sądownictwa. W szczególności w projekcie, wzorem art. 10 ust. 3 i art. 29 ust. 3 projektu Komisji z 3 lutego 2025 r., należy wprowadzić przepisy określające status osób wielokrotnie zmieniających miejsce służbowe w przypadku ich późniejszego przejścia albo przeniesienia w stan spoczynku, a także w związku z koniecznością ponownego przeprowadzenia postępowania w przedmiocie obsadzenia stanowiska sędziowskiego, zwolnionego przez te osoby zgodnie z art. 28 ust. 1 projektu.

4. Uwaga do art. 2 ust. 2 pkt 4 (status osób, które powróciły na poprzednio zajmowane stanowisko w trybie art. 74 p.u.s.p.)

Projektowany art. 2 ust. 2 pkt 4 wyłącza stosowanie ustawy względem osób, które zostały prawidłowo powołane do pełnienia urzędu i zrzekły się urzędu sędziego, a następnie powróciły na poprzednio zajmowane stanowisko na skutek wniosku przedstawionego przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną z zastosowaniem art. 9a u.K.R.S. Ten uzasadniony wyjątek powinien zostać rozszerzony także na osoby, które po powołaniu do pełnienia urzędu zostały przeniesione w stan spoczynku, a następnie w okresie objętym projektem ustawy powróciły na poprzednio zajmowane stanowisko w trybie określonym w art. 74 p.u.s.p., lecz na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa działającej w wadliwym składzie.

5. Uwaga do art. 2a (ewaluacja osób wskazanych w art. 2 ust. 2)

Komisja podtrzymuje stanowisko wyrażone w piśmie Przewodniczącego Komisji Kodyfikacyjnej Ustroju Sądownictwa i Prokuratury z dnia 22 kwietnia 2025 r. i opowiada się za skreśleniem art. 2a z przyczyn szczegółowo przedstawionych w tym piśmie. Nie powtarzając zawartej tam argumentacji, wskazać należy jedynie, że nie można z Konstytucji RP wyinterpretować kompetencji do sanowania wadliwych powołań sędziowskich przez Krajową Radę Sądownictwa. Ustawodawca może wprowadzić konkretyzując art. 186 ust. 1 Konstytucji RP powierzać Radzie nowe kompetencje, jednak konstytucyjnie wątpliwe jest, czy mógłby Krajowej Radzie Sądownictwa powierzyć kompetencje władcze na mocy, których Rada samodzielnie rozstrzygałaby o nadaniu sędziemu konstytucyjnego wotum do orzekania. Z tych przyczyn sanowanie wadliwego powołania sędziego powinno następować z mocy ustawy. Jedynie ustawodawca w oparciu art. 4 ust. 2

Konstytucji RP ma kompetencje do konwalidowania powołania do wymierzania sprawiedliwości. Prawną formą sanowania wadliwego statusu jest zatem ustawa, co znajduje uzasadnienie tylko wtedy, gdy po stronie podmiotowej wadliwie powołanego sędziego występuje konieczność realizacji zasad konstytucyjnych. W odniesieniu do sędziów wskazanych w art. 2 ust. 2 projektu ustawy konieczność taka wynika przede wszystkim z art. 2 i art. 60 Konstytucji RP.

6. Uwaga do art. 4 ust. 2 (odwołanie z delegacji ustawowej)

Celowe jest rozważenie potrzeby utrzymania regulacji art. 4 ust. 2, który zakłada wyłączenie *ex lege* z delegowania do pełnienia czynności określonych kategorii sędziów. Wyjaśnić należy, że przewidziane w projekcie rozwiązanie, zgodnie z którym sędziowie, którzy objęli pierwsze stanowisko sędziowskie na podstawie art. 179 Konstytucji RP, a następnie zmienili miejsce służbowe w tym samym pionie sądownictwa, będą delegowani z mocy ustawy do pełnienia czynności sędziowskich w sądzie, w którym obecnie zajmują stanowiska albo do którego zostali przeniesieni, jest ściśle związane z przyjętą w ustawie konstrukcją powtarzanych (a nie nowych) konkursów. Projekt pozwala sędziom, którzy zdecydowali się na udział w powtarzanych postępowaniach, na dalsze orzekanie w sądzie, w którym objęli stanowisko, do czasu rozstrzygnięcia konkursu, o ile jest to uzasadnione wolą samego sędziego. Pozwala to na ograniczenie negatywnych skutków zmiany miejsca służbowego dla sędziego objętego skutkami ustawy aż do czasu rozstrzygnięcia ponownego konkursu. W związku z tym wyłączenie z delegacji ustawowej powinno następować nie bezpośrednio na podstawie ustawy, lecz uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w trybie określonym w art. 26 ust. 1.

7. Uwaga do art. 4 ust. 3a (kształtowanie wynagrodzeń sędziów delegowanych)

Komisja podtrzymuje stanowisko, zgodnie z którym brak jest podstaw do różnicowania wysokości wynagrodzenia sędziów delegowanych do pełnienia czynności sędziowskich w sądach wyższego rzędu w porównaniu do wynagrodzenia sędziów zajmujących stanowiska sędziowskie w tych sądach. Zakres czynności sędziego w sądzie, do którego został oddelegowany, w niczym nie różni się od zakresu czynności sędziów zajmujących stanowiska w tym sądzie. Sędziowie delegowani zazwyczaj są dodatkowo obciążeni obowiązkiem podejmowania czynności w sprawach przydzielonych w dotychczasowym miejscu służbowym, który wynika z art. 47b § 4 p.u.s.p. Stopień obciążenia sprawami sędziów delegowanych do sądu wyższego rzędu nie przemawia wobec tego za odmiennym kształtowaniem wysokości ich wynagrodzeń, a zwłaszcza za ustaleniem ich na poziomie niższym niż w przypadku sędziów powołanych do pełnienia urzędu w sądzie, do którego następuje oddelegowanie. W ten sam sposób powinna być oceniana sytuacja osób, które na skutek wejścia w życie projektowanej ustawy stracą status sędziów w sądach wyższego rzędu, a będą w tym sądach nadal pełnić czynności sędziowskie na podstawie ustawowej delegacji przewidzianej w art. 4 projektu. W związku z tym, utrzymując rozwiązanie

wprowadzane w art. 4 ust. 3a projektu, zgodnie z którym sędziemu delegowanemu na podstawie projektowej ustawy ma przysługiwać wynagrodzenie kształtowane zgodnie z zasadami mającymi zastosowanie do sędziego delegowanego na podstawie przepisów ogólnych, należy przywrócić propozycję Komisji zawartą w art. 43 pkt 23 i 25 projektu z 3 lutego 2025 r., w której przyjęto zmianę zasad ogólnych polegającą na tym, że w przypadku delegowania sędziego do sądu wyższego, wynagrodzenie sędziego będzie określane w stawce wynagrodzenia zasadniczego na stanowisku sędziowskim w sądzie wyższym, w którym sędzia delegowany pełni obowiązki (propozycje zmian w art. 77 i art. 91 p.u.s.p.).

8. Udział sędziów delegowanych na mocy ustawy w składach kolegialnych

Wprowadzenie mechanizmu ustawowej delegacji sędziów objętych skutkami projektowanej ustawy wymaga także modyfikacji ogólnej zasady przewidzianej w art. 46 § 1 p.u.s.p., który stanowi, że w składzie sądu może brać udział tylko jeden sędzia innego sądu, a sędzia sądu niższego nie może być przewodniczącym składu sądu, z wyłączeniem spraw rozpoznawanych w składzie jednego sędziego i dwóch ławników albo w składzie jednego sędziego. Po wejściu w życie projektowanej ustawy realizacja tej zasady może być utrudniona w niektórych sądach w przypadku spraw rozpoznawanych w składach kolegialnych. Mając na uwadze, że system delegacji sędziów przewidziany przez projekt ma charakter przejściowy, za uzasadnione i konieczne pod względem potrzeby zapewnienia ciągłości rozpoznawania spraw należy uznać wyłączenie w tym przypadku stosowania art. 46 § 1 p.u.s.p.

9. Uwaga do art. 6 (powołanie na stanowisko referendarza sądowego)

Należy rekomendować przywrócenie rozwiązania wprowadzanego w art. 6 ust. 3 projektu Komisji z 3 lutego 2025 r. Projekt w tym zakresie zakłada, że w przypadku mianowania na stanowisko referendarza sądowego osoby, która na mocy ustawy utraciła stanowisko sędziego, stosunek pracy na stanowisku referendarza sądowego będzie traktowany jako nawiązany z dniem wejścia ustawy. Rozwiązanie to jest wyrazem realizowanej przez projekt zasady zabezpieczenia praw socjalnych osób, wobec których ustawa ma wywoływać skutki. Jego przywrócenie do projektu pozwoli na zapewnienie osobom obejmującym stanowisko referendarza sądowego ochrony przysługującej pracownikom w okresie od wejścia w życie ustawy do dnia mianowania na to stanowisko.

10. Uwaga do art. 27 ust. 9 (zaliczenie okresu pozostawania na poprzednim stanowisku)

Projekt art. 27 ust. 9 wskazuje obecnie, że w przypadku powrotu na poprzednio zajmowane stanowisko przez sędziego, który przeszedł w stan spoczynku, okres pozostawania przez sędziego w stanie spoczynku zalicza się do okresu pracy niezbędnego do uzyskania wynagrodzenia w stawce bezpośrednio wyższej. Jest to ujęcie zbyt wąskie. W tej bowiem sytuacji okres pozostawania w stanie

spoczynku powinien być zaliczany do okresu pracy, od którego zależą wszystkie uprawnienia sędziego, a nie jedynie prawo do uzyskania wynagrodzenia w stawce bezpośrednio wyższej. Przykładem takiego dodatkowego uprawnienia może być prawo do gratyfikacji jubileuszowej określone w art. 92 § 3 p.u.s.p.

11. Uwaga do art. 32-38 (wzruszanie orzeczeń)

Projekt w art. 32-38 wprowadza zasady wzruszania orzeczeń wydanych z udziałem osób, których status reguluje ustawa. Określając podmiotowy zakres zastosowania tych przepisów, projekt w powołanych przepisach odsyła do art. 3 ust. 1 lub 2 oraz art. 5 ust. 1. Projekt w obecnym brzmieniu art. 3 ust. 2 – w odróżnieniu od projektu Komisji z 3 lutego 2025 r. – nie reguluje statusu osób objętych skutkami ustawy, lecz zawiera normę, zgodnie z którą stosunek służbowy sędziego powracającego na poprzednio zajmowane stanowiska uznaje się za nieprzerwany. Toteż w art. 32-38 projektu zbędne jest odesłanie do art. 3 ust. 2.

12. Uwaga do art. 38 ust. 3, art. 48, art. 57 (podstawy rozpoznania skargi nadzwyczajnej)

Projekt w obecnym kształcie zakłada uchylenie art. 89-95 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym i eliminuje z systemu prawnego środek w postaci skargi nadzwyczajnej, a zarazem w art. 57 przewiduje obowiązek przeprowadzenia postępowania co do skarg, które zostały wniesione przed wejściem w życie ustawy i do czego czasu nie będą rozpoznane. W tej sytuacji należy przywrócić rozwiązanie proponowane w art. 57 ust. 2 projektu Komisji z 3 lutego 2025 r., w którym przyjęto, że w przypadku takich postępowań uwzględnienie skargi nadzwyczajnej w oparciu o podstawę wskazaną w art. 89 § 1 pkt 3 ustawy o Sądzie Najwyższym, nie będzie dopuszczalne. Zgodnie z tym przepisem skarga nadzwyczajna może zostać uwzględniona, jeżeli zachodzi oczywista sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Regulacje umożliwiające uchylanie prawomocnych orzeczeń ze względu na zmianę ustaleń faktycznych i odmienną ocenę materiału dowodowego zostały uznane za naruszające standard prawa do sądu wynikający z art. 6 ust. 1 EKPC w wyroku ETPC z 23 listopada 2023 r. Wałęsa p. Polsce. W związku z tym, że projektowana ustawa ma na celu wykonanie tego wyroku, należy wyłączyć po wejściu w życie ustawy możliwość stosowania art. 89 § 1 pkt 3 ustawy o Sądzie Najwyższym w odniesieniu do skarg nadzwyczajnych, które do tego czasu nie będą rozpoznane. Pozwoli to na uniknięcie zarzutu naruszenia standardu konwencyjnego. Osiągnięciu tego stanu służy propozycja art. 57 ust. 2 w projekcie Komisji z 3 lutego 2025 r., która wymaga przywrócenia. Regulację tę należy również stosować w przypadku określonym w art. 38 ust. 3 projektu, który reguluje skutki uchylenia po wejściu w życie ustawy i na zasadach w niej określonych orzeczenia w przedmiocie skargi nadzwyczajnej. Konsekwencją tego uchylenia ma być ponowne przeprowadzenie postępowania i rozpoznanie skargi. W związku z tym w projekcie art. 38 ust. 3 konieczne jest zachowanie odesłania do art. 57 ust. 2 projektu, jak zakłada to projekt Komisji z 3 lutego 2025 r. W

przeciwnym razie po uchyleniu orzeczenia co do skargi nadzwyczajnej będzie możliwe ponowne uwzględnienie tej skargi na podstawie wynikającej z art. 89 § 1 pkt 3 ustawy o Sądzie Najwyższym, co będzie prowadziło do naruszenia art. 6 ust. 1 EKPC.

13. Uwaga do art. 40 pkt 5 projektu (art. 678(1) k.p.c.)

Projekt w art. 40 pkt 5 zawiera propozycję dodania do ustawy Kodeks postępowania cywilnego art. 678(1) zawierającego regulację na wypadek ponownego stwierdzenia praw do spadku mimo uprzedniego wydania prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu praw do tego samego spadku. Według projektu w takiej sytuacji sąd powinien uchylić drugie z postanowień. Projekt nie zawiera w tym zakresie regulacji określającej sposób odniesienia się do wniosku zainteresowanego, wskutek którego sąd ponownie stwierdził prawa do spadku. Należy przyjąć, że w związku z uchyleniem prawomocnego postanowienia taki wniosek powinien podlegać odrzuceniu na zasadach ogólnych, ze względu na negatywną przesłankę dopuszczalności postępowania w postaci prawomocnego osądzenia sprawy (art. 199 § 1 pkt 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Projekt mógłby w tym zakresie wprowadzać wyraźną normę, przykładowo na wzór art. 412 § 2 k.p.c. Wyłączyłoby to również potrzebę szczegółowego regulowania w projekcie reżimu postępowania sądowego w przedmiocie uchylenia powtórnego postanowienia (proponowane § 2-6 art. 678¹), który powinien być normowany przez przepisy ogólne (np. w zakresie właściwości miejscowej i rzeczowej sądu w pełni wystarczające jest odesłanie do pojęcia sądu spadku zdefiniowanego w art. 628 k.p.c.). Osobno należy rozważyć, czy poprzestanie w takim wypadku wyłącznie na uchyleniu powtórnego postanowienia o stwierdzeniu praw do spadku w pełni realizuje zasady i wartości, na których opiera się instytucja sądowego ustalania porządku dziedziczenia. W świetle nadal obowiązującego brzmienia art. 679 § 3 k.p.c. w postępowaniu tym sąd powinien dążyć do stwierdzenia nabycia spadku w sposób odpowiadający rzeczywistości. W związku z tym należy zaproponować, aby w przypadku uchylenia ponownego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, sąd na wniosek zainteresowanego mógł także zmienić wcześniej wydane prawomocne postanowienie i stwierdzić nabycie spadku zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym, jeżeli wystąpią w tym zakresie podstawy określone w art. 679 § 1 i 3.

14. Uwaga do art. 40 (propozycja dodania regulacji dotyczącej nakazów zapłaty)

W ocenie Komisji uzasadnione jest rozważenie odebrania nakazom zapłaty wydawanym w postępowaniu upominawczym oraz elektronicznym postępowaniu upominawczym mocy wiążącej, co umożliwi badanie zasadności zasądanego roszczenia także w wypadku wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego. Obecnie wzruszenie nakazów zapłaty wydawanych zwłaszcza przeciwko konsumentom i zasądzających odsetki wielokrotnie przekraczające odsetki ustawowe lub w inny sposób godzące w prawa konsumenta następuje w drodze

skargi nadzwyczajnej. Zdaniem Komisji zbliżony efekt można osiągnąć, nie angażując Sądu Najwyższego, przez zmianę art. 480(2) § 4 k.p.c. w taki sposób, aby wyłącznie nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, od którego nie wniesiono zarzutów, miał skutki prawomocnego wyroku, oraz przez zmianę w art. 840 k.p.c. przez dodanie nowej jednostki redakcyjnej, zgodnie z którą przepis § 1 pkt 1 stosowany będzie również, jeżeli tytułem egzekucyjnym stwierdzającym istnienie obowiązku jest nakaz zapłaty wydany w postępowaniu upominawczym albo w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

15. Uwaga dotycząca definicji sędziego

Mając na uwadze przedmiot i cel ustawy celowe jest zachowanie zawartej w projekcie Komisji z 3 lutego 2025 r. propozycji zmiany definicji sędziego w taki sposób, aby wskazywała ona na powoływanie sędziów na wniosok Krajowej Rady Sądownictwa. Niezależnie od innych prac legislacyjnych trwających w Ministerstwie Sprawiedliwości pozostawienie kwestii definicji sędziego poza przedmiotową ustawą odbiera jej cechy kompleksowego wykonania wyroku ETPC w sprawie Wałęsa p. Polsce. Z tych przyczyn Komisja opowiada się za utrzymaniem proponowanych przez nią zmian dotyczących definicji sędziego w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, w ustawie z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym.

16. Uwaga dotycząca zmian w ustawie o Sądzie Najwyższym

Uwzględniając założenie, że przedmiotem ustawy ma być wykonanie wyroku ETPC w sprawie Wałęsa p. Polsce, Komisja proponuje ograniczenie zakresu zmian w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym do zmian w art. 1 pkt 1, art. 3, art. 23, art. 24, art. 25, art. 26, art. 29, art. 82, art. 89-95. W konsekwencji bezprzedmiotowe staną się regulacje art. 60, 62 i 63 projektowanej ustawy.

Powyższe nie uchyla potrzeby dokonania dalej idących zmian w ustawie o Sądzie Najwyższym, które należy jednak uczynić przedmiotem odrębnej regulacji.

Ponadto, mając na uwadze, że inaczej niż projekt Komisji z 3 lutego 2025 r., opiniowany projekt utrzymuje Izbę Odpowiedzialności Zawodowej, celowe jest zaprojektowanie przepisów określających zasady uzupełnienia składu Izby Odpowiedzialności Zawodowej, które pozbawia przedstawicieli władzy wykonawczej wpływu na obsadę tej Izby, aby przynajmniej w podstawowym zakresie zrealizować postulat zwiększenia niezależności orzekających w niej sędziów. Ponadto konieczne jest zaprojektowanie regulacji dotyczącej spraw będących w chwili wejścia w życie ustawy w toku w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, a które były rozpoznawane z udziałem osób, których status ustawa reguluje.

17. Uwaga do art. 64 (uprawnienie do zgłoszenia kandydatury na stanowisko sędziego).

Ze względu na czas trwania prac nad ustawą Komisja rekomenduje przesunięcie terminów określonych w art. 64 ust. 1 do 31 grudnia 2030 r.